

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Botnaru Victor, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Botnaru Victor XXXXX, născut la XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.04.2017 – 22.03.2018;

Instanța de apel: 19.04.2018 – 16.05.2018;

Instanța de recurs: 03.09.2018 – 07.11.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 22 martie 2018, Botnaru Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Botnaru Victor și Petrea Ion în beneficiul statului suma de 114,00 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat *în fapt* că, Botnaru Victor, la 10 septembrie 2016, aproximativ la ora 20:40, prin participație simplă cu o altă persoană, aflându-se în stradă, în s. Ciopleni, r-nul Criuleni, din intenții huliganice, încalcând grosolan ordinea publică, însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor, și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, având asupra sa o armă de vânătoare model „IJ-58”, în urma unei certii cu cet. Malușcu Vladislav și Malușcu Victor, le-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care a îndreptat arma spre aceștia, amenințându-i cu aplicarea ei, iar în urma loviturilor le-a cauzat lui Malușcu Vladislav și Malușcu Victor, vătămări corporale neînsemnate.

Astfel, prin acțiunile sale Botnaru Victor a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, după indicii: „*huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, săvârșite de două persoane, însoțite de încercarea aplicării armei pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății*”.

3. Avocatul Erhan Andrei în numele inculpatului Botnaru Victor a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea cererii de apel avocatul a menționat că:

- la baza sentinței, instanța de judecată a pus procesele-verbale de cercetare la fața locului, de cercetare a obiectului (arma), de confruntare dintre martorul Vasilachi V. și Malușcu V., dintre Pîrgaru V. și Malușcu V., dintre martorul Petrea M. și Malușcu V., dintre martorul Botnaru Sv. și Malușcu V., dintre martorul Botnaru Sv. și Malușcu V., dintre martorul Petrea M. și Malușcu V., dintre martorul Vasilachi V. și Malușcu V.;

- ca probe de învinuire, instanța a luat și „aprecierile critice”, că prima lovitură a fost aplicată de către Botnaru Victor lui Malușcu Vladislav, iar versiunea inculpaților constituie nu altceva decât un mijloc de apărare;

- instanța de judecată relevă că prin declarațiile martorilor Botnaru Sv., Petrea M., Vasilachi V., Pîrgaru V. precum că inculpații nu au săvârșit infracțiunea de huliganism au încercat să-i absolve de răspunderea penală, din motiv că aceștia sunt prieteni rude ale inculpaților, fiind cointeresați în apărarea acestora;

- persoanele, care au depus jurământul și au fost preîntâmpinați pe art. 90 alin. (10) Cod de procedură penală de răspunderea penală pe art. art. 313, 312 Cod penal, nu mai sunt procesual rude sau prieteni, cu atât mai mult, martorii Vasilachi V. și Pîrgaru V., care au declarat, că Malușcu Victor a luat arma din salonul mașinii lui Botnaru V. și au dus-o în ograda lui, sunt persoane din alt raion și au venit, ca să procure careva utilaj de la Botnaru V., adică persoane, care n-au fost cointeresate în favoarea inculpaților sau pătimiților, ei au declarat ceea ce au văzut;

- instanța nu a apreciat corect declarațiile martorului Savin A., care este mama pătimiților;

- inițiatorii conflictului au fost pătimiții, care fără nicio necesitate, au ieșit în stradă și exprimând o vădită lipsă de respect față de vecini, cu mult mai în vârstă ca dânșii din motive de relații ostile, au creat situația care a urmat;

- martorii Vasilachi V. și Pîrvu V. au dat declarații analogice din care reiese, că la 10 septembrie 2016 l-au vizitat pe Botnaru V. cu scopul de a lua un aparat de sudat. Aflându-se în ograda lui Botnaru V. și verificând aparatul, au auzit gălăgie în drum. Ieșind în drum au văzut că Botnaru V. se afla la pământ cu urme de sânge pe față și pe cap. Tot ei au declarat că au văzut cum Malușcu Victor a scos arma de vânatoare din partea dreaptă a salonului auto și i-a transmis-o lui Malușcu Vitalii, care a dus-o în ograda sa;

- procesele-verbale de confruntare, prin care persoanele și-au susținut declarațiile, sunt dovezi în favoarea inculpaților conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- procesul-verbal din 10 septembrie 2016 din care rezultă că a fost depistată arma, de exclus ca probă a vinovăției lui Botnaru Victor;

- declarațiile lui Malușcu Victor că el a smuls arma din mâinile lui Botnaru Victor când ultimul a îndreptat-o spre dânsul, sunt absurde și nu se confirmă cu nimic, afară de declarațiile fratelui său, care ca și Malușcu Victor, sunt cointeresați - de fapt ambii sunt complici la faptul luării armei din salonul auto. Fizic Botnaru V. este mai puternic și o armă încărcată cu două cartușe, nu putea fi smulsă de către Malușcu V. din mâinile lui Botnaru Victor;

- instanța de judecată, ca probă de învinuire a apelat la careva ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale f.d. 204-205 în privința lui Malușcu Victor și Malușcu Vitalii, pe care Botnaru Victor n-a contestat-o. Așa ordonanță în sentință, n-a fost studiată;

- instanța a admis demersul apărării de a obliga procurorul să prezinte ordonanța din 10 noiembrie 2016 de refuz în pornirea urmăririi penale și materialele în privința lui Malușcu Victor și Vladislav, indicate în ordonanța dată, dar n-au fost prezentate;

- instanța l-a recunoscut vinovat pe Botnaru Victor într-un „comportament obraznic”, l-a învinuit în încălcarea art. 6 pct. 8), art. 5 pct. 6), art. 15 alin. (1), lit. a) al Legii nr. 130 din 08.06.2016 „privind regimul armelor și munițiilor” în ce n-a fost învinuit de urmărirea penală prin ce, instanța a depășit limitele învinuirii;

- prin ordonanța din 10 noiembrie 2016, Botnaru Victor a fost recunoscut victimă, iar în privința lui a fost emisă ordonanță de punere sub învinuire la 09 martie 2017. Contrar prevederilor art. 274 alin. (1), pct. 5) Cod de procedură penală, copia ordonanței din 10 noiembrie 2016 lui Botnaru Victor n-a fost înmănată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 a fost respins apelul avocatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Instanța de apel a reținut că, vina inculpatului Botnaru Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal se dovedește prin cumulul de probe administrate la dosar, și anume prin declarațiile părților vătămate, a martorilor și probele scrise cercetate din materialele dosarului, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului.

A menționat instanța de apel că, în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, care demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului Botnaru Victor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Totodată, a specificat instanța de apel că declarațiile părților vătămate coroborează cu declarațiile martorilor, iar declarațiile martorilor Botnaru Svetlana, Petrea Maria, Vasilachi Veaceslav și Pîrgaru Vasile au fost apreciate critic, deoarece martorii fiind în relație de rudenie sau prietenie cu inculpații, prin declarațiile lor au încercat să atenueze situația inculpaților pentru a-i absolvi de răspundere penală, fiind persoane cointerestate de a face declarații în favoarea și apărarea acestora.

Instanța de apel a menționat, că în cadrul ședinței de judecată n-au fost stabilite careva circumstanțe de a nu aprecia ca veridice declarațiile părții vătămate sau ale martorului Savin Angela care cu precizie au menționat faptele care au avut loc.

Apreciind argumentele părții apărării referitor la faptul că inițiatorii conflictului au fost de fapt părțile vătămate, instanța de apel a reținut că acestea

nu își găsesc confirmare în materialele cauzei penale, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că prima lovitură a fost aplicată de către inculpatul Botnaru Victor, care a inițiat conflictul, partea vătămată Malușcu Vladislav a ieșit în drum pentru a verifica ce se întâmplă, și de ce Petrea Ion și Botnaru Victor fac gălăgie, or, la întrebarea părții vătămate Malușca Victor de ce aceștia fac gălăgie la ce inculpații i-au răspuns cu cuvinte necenzurate să intre în ogradă, iar Botnaru Victor a sărit la bătaie.

Mai mult decât atât, organul de urmărire penală nu a stabilit careva elemente constitutive ale infracțiunii în acțiunile lui Malușcu Victor și Malușcu Vladislav și prin urmare a refuzat în pornirea urmăririi penale (f.d. 204-205), ordonanță care nu a fost contestată.

În contextul aprecierii argumentelor părții apărării precum că inculpații nu au aplicat careva lovituri părților vătămate, instanța de apel a reținut că această versiune de apărare nu și-a găsit confirmare în cadrul cercetării judecătorești, or, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 345D din 02 decembrie 2016 la partea vătămată Malușcu Vladislav au fost depistate leziuni corporale sub formă de: echimoze la nivelul feței, excoriații multiple la nivelul hemitoracelui stâng, umărul stâng, excoriații multiple la nivelul umărului drept, edem echimotic la nivelul mâinii propriu zise pe dreapta și care au fost calificate ca vătămări neînsemnate, iar prin raportul de expertiză medico-legală nr. 344D din 02 decembrie 2016 la partea vătămată Malușcu Victor au fost depistate leziuni corporale sub formă de: echimoză la nivelul feței, echimoză cu excoriații la nivelul mucoasei buzei superioare pe stânga, edem al țesuturilor moi la nivelul mâinii pe dreapta, care au fost produse cu un corp contondent, calificate ca vătămare neînsemnată.

Totodată, instanța de apel a stabilit în baza materialului probator administrat la cauza penală că acțiunile infracționale ale inculpatului Botnaru Victor au fost materializate în contextul agravantei prevăzute de alin. (3) art. 287 Cod penal, cu aplicarea armei de vânatoare de model „IJ-58”, or, ambele părți vătămate au indicat că Petrea Ion a luat arma din mașină, ori primul a ieșit din mașină Botnaru Victor, după care Petrea Ion a văzut că s-a început o încăierare a ieșit și el, iar această armă a fost îndreptată spre părțile vătămate, însă din motivul intervenției lui Malușcu Vladislav, arma nu a fost pusă în funcțiune, or, în cazul dat nu contează dacă a fost sau nu realizată intenția criminală de a aplica arma, fiind suficient modul public de aplicare a obiectului respectiv.

Instanța de apel a reținut că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii de huliganism și nu contravenția reglementată la art. 78 Cod contravențional, deoarece făptașul nu s-a limitat doar la tulburarea ordinii publice, însă a mai recurs și la aplicarea violenței asupra persoanelor fizice, acțiune adiacentă prezentă în afară acțiunii principale, caracteristice huliganismului incriminat de norma penală.

În concluzie, instanța de apel a constatat în baza materialelor dosarului penal că inculpatul Botnaru Victor a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 20 august 2018, prin intermediul oficiului poștal, declară recurs ordinar avocatul Tampei Tatiana în numele

inculpatului Botnaru Victor prin care solicită casarea hotărârilor judecătorești adoptate în cauză cu emiterea unei hotărâri de achitare.

În motivarea recursului, invocând temeiul de drept prevăzut de pct. 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanțele ierarhic inferioare nu au indicat în baza căror probe directe și concludente au constatat că intențiile inculpatului au fost huliganice;

- în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal.

6. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului, din motiv că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii adoptate în cauza penală vizată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 16 mai 2018, inclusiv în prezența inculpatului Botnaru Victor și a avocatului acestuia Tampei Tatiana, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 16 mai 2018 (f. d. 79 – 83, vol. II), din care rezultă că atât inculpatul Botnaru Victor, cât și apărătorul acestuia Tampei Tatiana au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 13 iunie 2018, însă din motive necunoscute nu s-au prezentat.

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 14 iunie 2018 și se epuizează la 16 iulie 2018 (inclusiv), însă recursul ordinar a fost declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Botnaru Victor, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 134, vol. II), la 20 august 2018, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție în data de 22 august 2018, cu numărul de intrare 2965 (f. d. 133, vol. II).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Botnaru Victor este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Botnaru Victor, din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Tampei Tatiana în numele inculpatului Botnaru Victor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Botnaru Victor XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor